

Zbigniew Janczewski

"Ewolucja dyscypliny sakramentów uzdrowienia w zakresie communicatio in sacris", Marek Zaborowski, Tarnów 2009 : [recenzja]

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 53/3-4, 355-356

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

nięcia zresztą w pracy badawczej, lecz przede wszystkim w konkretnych rozwiązaniach zatwierdzonych przez władzę kościelną i będących w użyciu.

Wartości naukowej publikacji dodałoby z pewnością zamieszczenie zwięzłego streszczenia w języku obcym. Wprawdzie język włoski, w którym praca została napisana, należy do grupy języków znanych wśród kanonistów, tym niemniej jednak nie jest on powszechnie znany wśród innych grup czytelników mogących przecież wyказаć zainteresowanie opublikowaną pozycją książkową. Dokonanie zwięzłego abstraktu wyników badań w innym języku niż ten, w którym powstał tekst zasadniczy, mogłoby przysłużyć się do znacznego ich rozpowszechnienia.

s. Bożena Szewczul WNO

Ks. Marek Zaborowski, *Ewolucja dyscypliny sakramentów uzdrowienia w zakresie *communicatio in sacris, Tarnów 2009, ss. 183.**

Sakramenty uzdrowienia, czyli pokuty i pojednania oraz namaszczenia chorych, mają na celu pojednanie wiernego z Bogiem, Kościołem i innymi ludźmi. Nabierają zatem szczególnej aktualności w czasach istnienia podziałów wśród chrześcijan i związanych z nimi poszukiwań dróg do zjednoczenia wyznawców Chrystusa. Współudział sakramentalny różnych wyznań chrześcijańskich z katolikami stał się przedmiotem postanowień dyscyplinarnych Kodeksów prawa kanonicznego z 1917 i 1983 roku. Pierwszy zasadniczo wykluczał możliwość przyjmowania przez katolików jakichkolwiek sakramentów z rąk szafarzy niekatolickich oraz ich udzielania w Kościele katolickim braciom odłączonym. Obecnie obowiązujący Kodeks prawa kanonicznego papieża Jana Pawła II pozwala już współuczestniczyć wymienionym grupom w niektórych sakramentach, w tym w sakramencie pokuty i namaszczenia chorych. Dojście do dzisiejszego stanu rzeczy trwało długie lata, łącząc się przede wszystkim z dokonaniami Soboru Watykańskiego II i prawodawstwa posoborowego.

Autor książki ks. Marek Zaborowski stawia sobie za przedmiot badań prześledzenie i ukazanie ewolucji prawa kanonicznego dotyczącego sakramentów uzdrowienia w zakresie *communicatio in sacris*, poprzez analizę norm kodeksowych oraz przepisów wydanych przez Stolicę Apostolską w okresie między kodeksem z 1917 i 1983 roku. Stara się również znaleźć *ratio legis* tychże postanowień. Swoje dociekania opiera na szerokiej bazie źródłowej.

Publikacja, licząca 183 strony zawiera spis treści, wykaz skrótów, bibliografię, wstęp, cztery rozdziały, zakończenie, bibliografię oraz streszczenie (nazwane tutaj podsumowaniem), w języku polskim i niemieckim.

Pierwszy z rozdziałów, stanowiący niejako wprowadzenie w omawianą problematykę, ukazuje sakramenty uzdrowienia we wspólnocie Kościoła katolickiego i Kościołów akatolickich, a także pojęcie i znaczenie terminu *communicatio in sacris*. Rozdział drugi został zatytułowany: „Współdział katolików z chrześcijanami niekatolikami w sakramentach uzdrowienia do czasu ogłoszenia Kodeksu prawa kanonicznego z 1917 roku”. Autor analizuje tutaj normy dotyczące tej kwestii, źródła tych norm, przedstawiając także opinie ówczesnych kanonistów. Kolejny rozdział omawia postanowienia Soboru Watykańskiego II oraz prawodawstwo posoborowe, uwzględniając między innymi teologiczno-prawne zasady odniesienia Kościoła do innych wspólnot wyznaniowych po wspomnianym soborze. Ostatni z rozdziałów ukazuje rozpatrywany problem na bazie obecnie obowiązujących kodeksów – łacińskiego z 1983 roku i katolickich Kościołów wschodnich z roku 1990.

Książka stanowi niezwykle interesujące studium kanonistyczne. Posiada niezaprzeczalne walory naukowe i pastoralne, z racji zawartych w niej treści merytorycznych i sposobu przedstawiania omawianych kwestii. Stanowi istotny wkład autora w rozwój polskiej kanonistyki w zakresie prawa o sakramentach świętych. Jej odbiorcami staną się osoby zainteresowane prawem kanonicznym, a także problemami ekumenicznymi.

ks. Zbigniew Janczewski

Bruno Fabio Pighin, *Diritto Penale Canonico*, Venezia 2008, ss. 649.

Prawo karne kanoniczne, obowiązujące w Kościele katolickim, zmieniało swoje oblicze w ciągu stuleci istnienia Kościoła. Przeprowadzane zmiany i uzupełnienia stanowiły odpowiedź Kościoła na problemy i wyzwania, z którymi spotykała się wspólnota kościelna. Także i obecnie Kościół, w myśl zasady *ius vitam sequitur*, stara się dostosować istniejące przepisy z zakresu prawa karnego do aktualnych potrzeb i wyzwań, nie zapominając jednak o najważniejszym celu, jaki przyświeca działaniom Kościoła to znaczy *salus animarum*. W sposób szczególny oblicze kanonicznego prawa karnego uległo zmianie przez ostatnie 25 lat. Przyczyniła się do tego promulgacja zarówno Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku, jak i Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich w 1990 roku, oraz publikacje dokumentów, które w materii karnej wydała w tym czasie Stolica Apostolska. W sposób szczególny na uwagę zasługuje tutaj Motu Proprio *Sacramentorum Sanctitatis Tutela* z 2001 roku, oraz zmiany i uzupełnienia tegoż dokumentu dokonane w późniejszym czasie. W związku z dokonywanymi zmianami konieczne okazuje się opracowywanie nowych podręczników,